

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

**Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.**

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 10.

V Ljubljani, dne 17. maja 1900.

Leto XIII

Kako ubogemu ljudstvu krpajo suknjico.

Najslabše se sedaj v naši deželi godi kmečkemu ljudstvu. Za vse stanove se najde kaka dobra duša, ki jim pomore vsaj tu in tam do boljšega življenja. Sedaj se povsod zboljšujejo plače uradnikom, profesorjem, oficirjem itd. Še celo tovarniški delavci si z neprestanim zahtevanjem in če treba tudi s silo zboljšujejo dohodke. Učitelji so dobili na Kranjskem zvišane plače, in vedno pritiskajo, da se jim dá še več. Le ubogi kmet je tisti, kateremu nihče nič ne dá, ampak od katerega hočejo vedno imeti vsi vedno več davkov in dobičkov. Pri tem pa dan za dnem propada kmet, trumoma se izseljujejo naši ljudje iz dežele, ker več ne morejo izhajati, in kar jih je doma, v bedi in revščini, z žuljavimi rokami komaj še odštejejo velike davke in visoke plače za delavce. Sreče nas boli, če pomislimo, koliko kmečkega ljudstva po železnicah hiti iz dežele ven, iskat si kruha drugod. Celo mladina, ki še ni izpolnila vojaške dolžnosti, beži iz dežele in skoro vsak dan beremo, da so policaji vklenili na železnici kakega mladeniča, ki je hotel zapustiti to deželo, v kateri delavna kmečka dlan ne najde več pomoči in brambe.

Boj kmetov za zadruge.

Vlada za kmete ni storila skoro nič. Imamo sicer c. kr. kmetijsko družbo, ki pa je le polovičarska. Stroje in umetna gnojila pač naroča, a za stanovsko združevanje kmetov v za-

drugah ni storila ničesar, ampak še celo nasprotovala ji, ker jo vodi mož čisto liberalnega mišljenja, namreč g. Pirc. Začelo se je torej med kmeti novo gibanje, ki je v nasprotju z vsem liberalnim mišljenjem, namreč z družno gibanje. Kmetje se hočejo združiti kot stan, da se s posojilnicami otresejo oderuhov in da si tudi svoje potrebe skupno naročajo in svoje izdelke skupno za poštene cene prodajajo. Iz teh zadrug se je rodila „Gospodarska zveza“ v Ljubljani, ki je središče vsega združnega gibanja. S tem je novo življenje prišlo med kmete, obupajoči kmečki posestniki so dobili zopet novih upov, ko so videli, da imajo v združevanju veliko moč in da jih nihče ne more zatreti, ako so vsi združeni in stojé kakor močna bojna vrsta nasproti svojim sovražnikom. Liberalci, ki hočejo kmetom zabraniti samostojno gibanje, so sedaj premišljevali, kako bi to kmečko gibanje zatrli. Vedeli so tudi, da morajo liberalne sleparije v deželi prenehati, kakor hitro bodo kmetje v zadrukah nastopili.

Tu je liberalcem ponudil g. Pirc svojo „kmetijsko družbo“ kot sredstvo, da se uničijo zadruge. Liberalci so našuntali še mnogo trgovcev in krčmarjev, ki so z veseljem pozdravili to pot, da uničijo zadruge. Tako so nastale zadnje volitve v kmetijski družbi, za katere so izdali liberalci na tisoče goldinarjev, da so privlekli v Ljubljano na volišče plačane ljudi, ki so izvrševali izdajalsko delo nad kmečkim stanom. Velika večina udov kmetijske družbe je ostala doma. Prišla je le jedna tretjina, in v tej tretjini so imeli liberalci in njih plačani ljudje večino. Tako so si liberalci rešili kmetijsko

družbo in se veselili, da bodo sedaj s silo, obrekovanjem in podkupovanjem zatrli samostojno zadržno gibanje.

Prvi uspeh teh volitev je bil, da se je „Gospodarska zveza“ kot zastopnica neodvisnega, poštenega zadržnega gibanja izpopolnila in razširila. Čisto po krivici liberalci trdijo, da hoče „Gospodarska zveza“ uničiti pošteno trgovino. Saj pošteni trgovci, ki se hočejo zmeniti za poštene cene in z zadrugami živeti v miru, lahko kot udje vstopijo v „Gospodarsko zvezo“ in od nje uživajo vse tiste koristi, kakor kmetje. Tu se ne gre za uničevanje, ampak samo za povzdigo gospodarsko propalega, obubožanega in stotero osleparjenega ljudstva.

Liberalci, ki zahtevajo svobodo od božjih zapovedij, svobodo oderuštva in izkoriščevanja ljudstva, vedno vpijejo, da so kmetje provzročili s katoliško narodno stranko vred boj proti trgovcem. Če pa natančneje pogledamo zadržno gibanje, tedaj vidimo, da kmetje nočejo nič drugega, nego otresti se groznih krivic, s katerimi so liberalci prignali naš kmečki stan že do propada. Svojo kožo in svoje življenje sme braniti vsakdo. Če se zvišujejo uradnikom in vojakom plače iz kmečkih žepov, če se pusti židovsko barantanje s kmečkimi pridelki, če se vedno višji davki nakladajo, če se podpira velika obrt v škodo kmetijstvu — ali ni to boj proti kmetom? In če si kmetje hočejo sedaj sami pomagati ob zadnjem trenutku, kdo jim sme to prepovedati?

Vladni deželni kulturni svet

Vlada je videla sedaj ta boj in se je morala zganiti, da slednjič tudi ona nekaj stori. Izmisli si je, da ustanovi deželni kulturni svet. Vlada mora namreč imeti v deželi nekoga, ki ji daje podatke o kmečkem gospodarstvu. Uradniki sami o kmetijstvu navadno bore malo razumejo, in če je treba deliti podpore ali poročati na Dunaj o kmečkih razmerah, mora vlada koga vpraševati. Doslej je bil edini g. Pirc, ki je v imenu kmetijske družbe podajal taka pojasnila. Odkar pa je zadržno gibanje naraslo, je vlada izprevidela, da je prav za prav zadržništvo pravi postopnik kmetijstva. Videli so tudi gospodje v kancelijah, da, odkar so se kmetijske družbe polastili liberalci, ki jo hočejo zlorabiti proti kmetom, mnenje g. Pirca ni več mnenje kmetov, ampak nekaterih liberalnih ljudij, ki s kmeti nimajo drugega opravka, nego da od njih živé in so jim po svojem mišljenju celo nasprotni. Zato je hotela ustanoviti deželni kulturni svet, v katerem bi se združili obe strani. Zadruge bi bile zastopane po svojih zastopnikih in kmetijska

družba kot taka naj bi prenehala in se prevstrojila v zadruge. Katoliški narodni poslanci so se od začetka razveselili tega predloga, ker je bilo upanje, da bodo sedaj zatirani kmetje dobili večjih pravic in se bo nepošteno in grozno krivično razsajanje liberalnih oderuhov proti zadrugam omejilo. Pa zgodilo se je nekaj, kar kaže, da kmet nima od nikogar več pri nas pričakovati pomoči, kakor samo še od svojega lastnega združevanja.

Komedija v deželnem zboru Kranjskem

Liberalci so bili kar prepadeni, ko so slišali, kaj vlada namerava. Sklenili so, da bodo v kranjskem deželnem zboru preprečili zborovanje s silo, da se to ne sklene. Hoteli so delati obstrukcijo, to se pravi, tako razsajati, kakor nemški kričaci v državnem zboru, da ne bo mogoče govoriti pametne besede. Pa prišlo je drugače. V deželnem zboru kranjskem so tri stranke. Najmočnejša je katoliško-narodna stranka, ki zastopa kmetijske koristi, potem so pa brezverski slovenski liberalci, ki zatirajo kmeta, in nemški veleposestniki. Ti dve stranki združeni imata skupaj večino. Zato so se pa zmenili liberalci nemški in slovenski, da bodo skupaj potegnili zoper kmete. Predno je prišel predlog v zbornico, ga je upravni odsek tako izpremenil, da je bil ves drugačen. Kako krivično so izpremenili liberalci predlog, razvidite iz tega: Upravni odsek je sklenil, da se voli v kulturni svet šest članov iz deželnega zbora, in sicer dva iz skupine veleposestnikov, dva iz skupine mest in trgov, in dva iz skupine kmečkih občin.

To je naravnost krivično! Že sedaj je deželni zbor krivično sestavljen, ker ogromna večina kmečkega ljudstva nima toliko zastopnikov, da bi mogla v deželnem zboru braniti pravice svojih volilcev, bogati veleposestniki, ki jih niti sto ni v celi deželi, pa sedaj v resnici odločujejo celo politiko. In iz tega zbora se naj pa zopet z novo krivico naredi kulturni svet: Osem zastopnikov trgov in mest voli toliko članov, kakor šest najst zastopnikov kmečkih občin, in deset zastopnikov veleposestnikov, ki jih vseh skupaj niti sto ni, tako, da na vsakih deset že sedaj pride en poslanec, naj pa voli tudi toliko, kolikor kmečki poslanci.

Poleg tega je pa krivično tudi to, da hoče vlada imeti sorazmerno prevelik upliv na kmečko gibanje. Okrajne kmečke zadruge, ki bi bile po tistem načelu ustanovljene, kakor okrajne zadruge, bi morale razpasti, kakor so brtne zadruge pod vladno upravo se ponesrečile. Le svobodne kmečke zadruge uspevajo in ljudstvu koristijo. Če bodo pa uradniki, baroni in grofje in poleg njih liberalni trgovci in krčmarji odločevali usodo kmetov, tedaj gorje ti,

slovenski kmet! Še bolj boš tlačен, nego doslej! To je še slabše, nego tlaka pred letom 1848. Ni je dežele, v kateri bi se tako krivično delalo s kmečkim ljudstvom, in kjer bi se tako zvijačno in nasilno zatiralo kmečko gibanje, kakor v deželi Kranjski! Ko so videli katoliško-narodni poslanci, da nemški in slovenski liberalci brezobzirno izrabljajo svojo večino in da ni mogoče preprečiti tega zločina nad kmečkim stanom, niso hoteli več z liberalci sedeti v jedni sobani in so z odločnim in glasnim ugovorom zapustili deželni zbor, v katerem je dr. Tavčar na podel in surov način žalil kmečkega zastopnika. Liberalci so sklenili sedaj v naglici pokvarjeno predlogo, a tako površno, da še na to niso pazili, da bi se nemško in slovensko besedilo vjemalo. Radovedni smo, kaj bodo sedaj ukrenili, ker ta sklep je sramota za deželo Kranjsko.

Kaj pa sedaj?

Mogoče je dvojje, ali bo cesar potrdil ta sklep, ali pa ne. Vlada je predložila od začetka ta predlog za to, da bi se gospodarski boj ublažil in da bi se kmetom pomagalo, a sedaj je predlog tako pokvarjen, da bo gospodarski boj še hujši in da kmetom ni nič pomagano. Če to cesar zve, tedaj ne bo potrdil nikdar tega krivičnega sklepa, kakor je v deželnem zboru naglašal poslanec Kalan. A narodni odpadnik, sedajni baron in liberalec baron Žvegelj, bo na Dunaju poskusil vse, da kmetom priloži še ta udarec, in naša vlada — ?

Če pa cesar potrdi ta sklep, tedaj ostane kmetom v obrambo svojih pravic le jedna pot — : povsod po celi deželi snovati samostojne in neodvisne gospodarske zadruge, v katerih nima govoriti nihče drugi, kot samo kmet sam! Ne stiskajte pestij, ne kažite svojega srda — ampak krepko snujete zadruge! Pri prihodnjih volitvah pa ne dajte nikomur svojega glasu, kakor le tistemu, ki vam obljubi, da bo zagovarjal brez strahu vaše koristi proti krivičnim liberalcem, in ki bo obljubil, da bo delal na to, da ogromna večina kmečkega in delavskega ljudstva dobi več poslancev. Volilna pravica naj se razširi, in deželni zbor se naj tako preosnuje, da ne bo par grofov imelo več besede, nego stotisoči delavnega ljudstva!

Disputacija s soc. demokratom.

(Dalje.)

III. Židje.

Ob zadnjih besedah nadučiteljevih je postal Kanič kar bled od jeze. Nadučitelj ga je zopet vprašal:

„Zakaj pa so najimenitnejši vodje socijalnih demokratov židje (judje)?“

Kanič: „En osel lahko več vpraša, kakor more deset pametnih odgovoriti!“

Nadučitelj: „Res je to! Še ložje pa en moder kaj takega vpraša, da sto oslom zapre sapo, tako kakor sem jo jaz zdaj vam.“

Nato je Kanič molčal. Nadučitelj pa je nadaljeval:

„Gospod Kanič, svetujem vam, da odgovarjate na moja vprašanja. Saj vam tudi nič drugega ne kaže. Uiti ne morete, ker vas močje ne pusté izza mize; ako si pa ne upate odgovarjati na moja vprašanja, s tem sami najlepše pokažete, kako je socijalna demokracija za nič. — Torej vprašam še enkrat: Zakaj so najvišji vodje socijalne demokracije židje?“

Kanič: „Zato, ker imajo več srca za nas, kakor kristijani!“

Poslušalci so se ob teh besedah glasno zakrohotali.

„No, g. Kanič, če vi ne veste pravega vzroka ga bom pa jaz povedal. Židje si mislijo: ‚Poskrbimo za to, da bomo mi vodili socijalno demokracijo in da bomo hkrati imeli tudi polne blagajne denarja. Potem smo gotovo gospodarji sveta, naj se svet zasuče kakor hoče.‘ Tako si mislijo židje in imajo res čisto prav za svojo plat. Zakaj socijalno-demokratska država se bode vpeljala ali se pa ne bode. Eno izmed tega dvojega se bode gotovo zgodilo! Če se soc. demokratska država ne bode vpeljala, bodo židje tudi še zanaprej gospodarji sveta, ker imajo denar. Denar je namreč svetá vladar. — Ako se pa soc. demokratska država bode vpeljala, bodo židje še dvakrat bolj gospodarji sveta, kakor so zdaj. Zakaj potem ne bodo tiščali v svoji pesti le denarja, ampak tudi vse ljudi, in ljudje se pod židvskim jarmom ganiti ne bodo mogli. Vzdihovali bodo pod železno židovsko roko, ki jih bode imela vklenjene kakor sužnje!“

Torej močje, če vas bo kdo vprašal, zakaj židje vodijo soc. demokracijo, odgovorite: ‚Zato, ker židje tudi zanaprej hočejo ostati sveta vladarji, kakor so zdaj.‘

Slišali ste že, da v soc. demokratski državi ne bodo vsi enaki. Nekateri bodo ‚komandirali‘, drugi bodo trpeli. Nekateri bodo gospodarji, drugi bodo sužnji. Vodje soc. demokratov bodo pa že skrbeli zato, da bodo gospodje samo židje, da bodo ‚komandirali‘ le židje, kristijan bo pa suženj.

Dalje še nekaj, g. Kanič! Povejte nam vendar, zakaj soc. demokratski časniki nikoli ne prijemajo tistih bogatinov, ki so židje? Zakaj mahajo le po krščanskih bogataših?“

Kanič je molčal.

Naduč.: „Aha! Zdaj ste pa tiho, ker sem vas živo zadel! No, povejte zakaj.“

Kanič je molčal.

Nadučitelj: „Bom pa jaz povedal, ker si vi ne upate z resnico na dan. Vaši časniki zato pusté v miru židovske bogataše, ker volk volka nikoli ne ujé, žid žida pa tudi ne!

Žid Rotšild na Dunaju zahteva, da se mora na njegovem vrtu vsako leto porabiti en milijon goldinarjev za olepšave, obdelovanje, semena i. t. d. Nič ne vpraša na koncu leta, kako so vrtnarji s tistim milijonom gospodarili, in ali niso morda več kot polovico zapravili. Zato se ne meni, ampak v svoji ošabnosti hoče, da se mora na njegovem vrtu porabiti vsako leto en cel milijon. Koliko dobrega bi lahko storil revežem z enim milijonom! Pa raje denar proč meče, ker se mu to zdi bolj imenitno. Toda soc. demokratični časniki Rotšilda zavoljo tega ne bodo prijeli, tudi, ko bi za svoj vrt porabil vsak dan en milijon. In zakaj ga pusté v miru? Zato, ker imajo soc. demokratične časnike židje v rokah. Žid žida pa ne bo ujedel!

Da je soc. demokracija res za nič, lahko spoznamo iz tega, ker jo vodijo židje bogatini. Med temi židovskimi vodji so celo milijonarji, n. pr. Singer, Aarons, Friedländer!“

Kanič: „Odločno ugovarjam vašim trditvam. Govorite ravno tako, kakor bi soc. demokratično agitacijo vodili samo židje. To pa ni res! Le nekaj naših mož je židov, drugi so kristijani.“

Nadučitelj: „Prav ste povedali. In ravno to je najslabše za soc. demokracijo. Le nekateri izmed vas so židje. To so tisti, ki samo ‚komandirajo‘ in ki vlečejo mastne plače iz vaših blagajn — nekateri po deset tisoč kron na leto. Drugi soc. demokratični vodje, ki morajo na povelje svojih generalov letati po deželi, kakor lovski pes za divjačino — ti so pa kristijani. In ravno tako bo tudi v soc. demokratični državi, ako se bo kdaj vpeljala. V tej državi bo ‚komandiral‘ samo žid, kristijana bo pa imel za psa!“

Nekaj vremenskih pregovorov za mesec junij.

Ako sv. Medarda (8.) dan dežuje, štirideset dni dež še naletuje.

Kakor bo vreme Medarda se kazalo, takšno bode šest tednov ostalo.

Če svetega Barnaba (11.) deží, bodo jeseni grozdja polne kadí.

Dež o svetem Vidu (15.) ni ječmenu k pridu.

Pred sv. Vidom muhe napovedujó dneve prav suhe.

Sveti Vid je češenj sit.

Urbanovo solnce in Vidov dež, prav dobrega leta upati smeš.

Če trs pred svetim Vidom ocvete, dobrega vina se nadejati smete.

Listek.

Venec in krona.

Povest iz časov apostolskih.

Spisal Anton de Waal. — Poslovenil J. V.

(Dalje.)

Šesto poglavje.

Vesele nade.

„In kaj ti je treba — ji govori nek notranji glas — da zapopadeš ono luč?“

Favstina si ne ve in noče odgovoriti na to vprašanje. Slutila je, če si odgovori na to vprašanje, da ji bodo potem jasne vse ostale uganke. Toda — s tem bi prišla do meje, do pregraje, tako visoke, da se ji zdi neprestopna, nepremagljiva.

Tigelin, doslej vsemogočni ljubljenc Neronov, je že dalj časa z zavistjo opazoval, kako Alitir dobiva pri cesarju vedno večji veljavo s tem, da ščuje zoper kristijane in vali nanje krivdo, da so zažgali mesto. Pošiljal je za pristujenim tekmečem povsod svoje ogleduhe, in kmalu je imel v rokah zadostne dokaze, da oni judovski lizun ni samo zaplenjenega imetja kristijanov pridržal zase, marveč tudi poveril denar za stavbo gledišča na Martovem polju. Marljiv kakor bučela je mirno in tiho zbiral gradivo, katero je namerjal porabiti ob primernem času, da strmoglavi svojega nasprotnika.

Zato ga veselo iznenadi, ko mu Alitir sporoči cesarjevo povelje, naj pride k njemu; po ogleduhih je bil zvedel že prej, da je dvornik zelo pobit zapustil cesarja.

„Ta jud Alitir me grozno dolgočasi s svojimi kristijani; povej ti kaj bolj mikavnega za moje živce!“ tako sprejme cesar svojega starega ljubljenca.

„Ti pričakuješ armenskega kralja“, odgovori Tigelin, „kako ga misliš sprejeti?“

„Njemu na čast napravim svečanosti, ki jih Rim še ni videl; gledišče pustim čisto pozlatiti, gladatorske borbe, boje z biki, dirke mu priredim, mesto mora biti imenitno razsvetljeno...“

„Je že vse bilo!“ mu seže dvornik v besedo; ali Ti Alitir ni vedel svetovati nič boljšega?“

„Pri Jupitru!“ vzklikne Neron, „imeti moraš kakšno prav novo pušico v svojem tulcu, da govoriš tako drzno.“

„Tiridat, kralj armenski“, nadaljuje oni, „pride k Tebi kot prijatelj in zaveznik.“

„Treba je bilo za to dovolj truda in denarja,“ odvrne cesar.

„Ne, veličastvo“ odvrne Tigelin, nastopiti mora drugače pred Teboj in pred ljudstvom. Kar Rim, večno mesto, še ni videl, to mu moraš zdaj podati Ti, — da pride kralj iz daljne dežele na bregove mogočne Tibere, svojo krono položi Tebi pred noge in kleče pred teboj vzame iz Tvojih rok kraljevo žezlo.“

„Pri vseh bogovih, izvrstno“, vzklikne Neron, „to je misel, vredna mene! — Toda“, ugovarja dvomeč, „ali bo pustil Tiridat tako igrati s seboj?“

„Saj ne pridejo ž njim legije vojakov, ampak samo spremstvo. Le meni prepusti; rad ali nerad se bo moral vdati. — Med tem se pa morajo njemu v čast obhajati svečanosti, vršiti igre, sijajne in bliščeče, kakor se spodobi kraljevemu gostu. Nobeni stroški ne smejo biti preveliki za dan, kadar pride od solnčnega vzhoda vladar Azije, da Tebi, velikemu vladarju sveta, akaže svoje spoštovanje.“

„Pri Jupitru, prav dobro!“ vzklikne Neron, „zdaj šele vidim, kakšen šušmar je ta Alitir poleg tebe.“

„Še eno vprašanje: koliko milijonov je v Tvoji zakladnici, da bo mogoče oskrbeti take slavnosti?“

„Če ni nič več na razpolago“, odvrne Neron, zategnivši čelo v gube, „no, izmisi si nove davke, povišaj mitnino, prodaj državna posestva; samo da denar skupaj spraviš, čim več, tem boljši.“

„Denar delati, to razume boljši kot jaz Alitir“, zabrne dobro premišljeno govor prebrisani dvornik.

„Vem“, odgovori Neron, „da si je v malo letih nabral premoženja, da bi se lahko plačalo polovico stroškov za vse slavnosti.“

„Denarju se ne vidi, kako je pridobljen. Jaz le obžalujem, da Alitir radi lastnih žepov naklada nate nevoljo ljudstva; kajti glasno mrmrajoč dolži grozovitosti nad kristijani cesarja, ker se oni smelo skriva za tvoje ime.“

Neron še hujši namršči čelo; preveč mu je bilo za nagnjenje in naklonjenost ljudstva. Saj ga je vendar Alitir sam nadražil za preganjanje kristijanov; je li predrznež storil to iz lastnega dobička, iz osebnega sovraštva do kristijanov? — Tigelin natanko opazuje svojega gospodarja: sedaj je čas napeti na lok drugo pušico.

„Ne samo tvojega cesarskega ugleda“, nadaljuje, „tudi tvoje zaupanje je malopridno zlorabil, da bi si nabral zakladov, ki jih ni zmogel niti bogati Krez.“

„Ali mi moreš to dokazati?“ se zatogoti Neron. „Pri bogovih spodnjega sveta, potem je obsodba nad njim izrečena.“

„Tu so dokazi“, pravi Tigelin ter izvleče listine iz nedrija. „Naj jih tvoji sodniki pregledajo; iz njih razvidiš, kakšne vsote je Alitir poneveril pri zaplenjenju in pri gradnji Martovaga gledišča.“

„Če se pokaže le senca krivde“, zakliče ježno Neron, „mora sam umreti grozne smrti, kakor so umirali kristijani; imetje njegovo pa zapade državi. Daj takoj povelje, da ga vtaknejo v zapor!“

Veselja poskakujoč zapusti Tigelin palačo: strmo-glavil je svojega tekmeca; — tri dni pozneje so vlekli Alitira v vatikansko dirkališče. —

Evkarp je pri zadnjem obisku še živejše spoznal v Favstini svojo mater; ko je deklica zapustila s svojim očetom vilo, so se ga znova polastile žalne misli in spomin na srečno mladost. Podoba Rimljanke, zanj podoba njegove matere, mu ni hotela iz glave: — in rad se je mudil pri tej podobi. Vzbujala mu je žalostne spomine, a vendar mu je bila ljuba in mila

Še nekaj drugega je vleklo mladeniča k Favstini: zdelo se mu je, da ni več tako daleč krščanstvu, da jo je že nekoliko pridobil, zato je upal, da se mu morebiti posreči, pridobiti jo popolnoma veri Kristusovi.

Smatral se je dolžnega, govoriti o tem s prvaki apostolov; ta dva sta sklenila, da mora Pavel poskusiti po Evkarpu priti s Favstino v dotiko. Zdelo pa se jim je modro počakati s tem še nekaj dni, da bo imela mlada dama čas za premislek in bo potem voljnější in bolj dovzetna, pripravljena sprejeti resnico.

Tretji dan gresta oba v mesto in v Favstovo palačo, da se najprej ob navadni uri za obiskovanje in sprejemanje poklonita kot varovanca (klijenta) hišni gospodinji; tako je bila v Rimu navada. Šega je tirjala, da sta to storila v belih togah, uradni praznični obleki.

Ko Favstina zagleda apostola, se prav jasno spomni, da je tudi njega videla oni večer v dirkališču; resna postava častitljivega starčka s snežnobelo brado, orlovim nosom, plemenitimi potezami in plešasto glavo je vzbujala takrat posebno njeno pozornost. On je bil tisti, ki je tolažil mladega moža radi izgube ljubljene žene.

S kratkim pozdravom odslovi Favstina ostale varovance, da bi bila prej sama s tema dvema. Nato kar brez ovinkov prične govoriti o stvari, o kateri je tako želela zvedeti pravo resnico.

Pavel takoj spozna, da so res tla že precej pripravljena sprejeti seme božje besede; toda kako naj seme dobro kali, dokler je zemlja čez in čez preprežena z grmovjem in trnjem paganskih predsodkov?

Favstina je bila vzrejena v ožjem družinskem domačem krogu; domači učitelji so jo poučevali, kar je bilo treba vedeti hčeram višjih stanov. Oče sam je skrbno zasledoval in nadzoroval njeno vzgojo in izobrazbo; in kakor je sam z vso dušo in celim srcem gorel za staro rimljanstvo in bogove svojih očetov, takšna naj bi bila tudi njegova hči. Zato jo

je seznanil z vsemi mogočimi modroslovskimi sestavi, da bi spoznala njih ničevnost in praznost in potem toliko bolj čislala državno vero in domače bogove. Ker je bila ločena od sveta, se je lažje varovala nraštenih zmot svojih vrstnikov; zato pa je bila tembolj zakopana in zapletena v praznoverje in duševni napuh. Teško je bilo vzeti, iztrgati ji od mladinske dobe vkoreninjene predsodke, a toliko več je bilo upati od nje, če se posreči privedi jo k resnici.

Pavel se je spretno izogibal odgovarjati na razna, deloma iz same radovednosti stavljena vprašanja o kristijanah ter razvil in razložil mladi dami poglobitve resnice krščanstva o enem Bogu in njegovem Sinu, ki je za nas človek postal.

Favstina je stavila ugovor za ugovorom; njeno srce, njen duh se je protivil, branil misli, da je vse to, kar je doslej častila, molila, da je cela kopica nebeščanov, da so vsi rimski bogovi samo prazna pesniška bajka, izrodki bujne domišljije; z obema rokama svoje duše se je oprijemela, oklepala oltarjev svojih bogov, — tembolj tesnobno, krčevito, čim jasnejše je videla, čutila, da so se ti oltarji jeli majati, podirati.

Ko je apostol po dolgem razgovoru odšel, polnil je velik nemir njeno dušo. Vsled silnega zdvajanja vzklikne skoro napol besna: „Ali sem morala zato slišati o tebi, Kristus, da sem ob ves mir svoje duše?“ — Nato se vrže pred marmorno scho boginje Minerve, ki jo je imela v svoji sobi; hotela je moliti, — ni ji bilo več mogoče.

Radi boja, ki je divjal v njeni duši, je bila več dni bolna ter je morala ostati v postelji. Oče je s strahom in skrbjo opazil, kako je hčerka, sicer tako vesela in živahna, naenkrat postala nemirna in razburjena, reena in tiha; bilo mu je to čisto neumevno. Izpraševal in opazoval jo je, a ni se mu hotelo posrečiti, da bi našel vzrok te hitre izpremembe. Pokličejo zdravnika; ta je odredil bolnici pomirujoča sredstva. Slutil je tiho ljubezen in mislil na čarovno pijačo, ki jo je moral nekdo dati mladi devici: zdravila zoper njeno bolezen ni vedel.

Evkarp pri razgovoru apostola s Favstino ni bil navzoč; ko ji je predstavil Pavla, se je poslovil, ker je imel po naročilu svojega gospodarja marsikaj opraviti v mestu.

(Dalje sledi.)

Prebrisan kmet.

Po nemškem zapisal Lovro.

K preprostemu kmetu pride Jud, trgujoč z raznim blagom. Po navadnem vprašanju: »Kako je, očka, kako?« začne razkladati in razkazovati svojo šaro in ropotijo. Kmetu se oglašajo razne želje, ko

vidi pred seboj toliko lepih stvari. Prav rad bi česa kupil svoji mladi ženki, ki si jo je izbral pred nekaj meseci. Zlasti ga vleče in mika krasna vratna verižica. Saj jo je bilo pa tudi res lepo pogledati. Čarobno se prelivajo in odsevajo raznovrstne barve iz dragih kamenov, ki so z mičnimi zlatimi sklepi zvezani skupaj. V sredi pa ima čudovito lep zlat križec in na njem podobo Križanega. Res, zapeljiva stvar za kupca. In če še to povem, da si je naš kmetič predstavljal v duhu, kako lepo bi se podala verižica njegovi izvoljeni ženki, boste radi verjeli, da jo je sklenil dobiti na vsak način. Jud bere kmetove želje z njegovih oči, zato obrne vso svojo pozornost na ono verižico in jo začne hvaliti z zgovornostjo, ki je lastna le Judom.

»Vidite, očka! Ali bi ne bil to najlepši kras, ki ga more imeti mlada žena?« prične zviti Hebrejec. »Verižica, narejena iz dragih kamenov, vkovana v zlato, čisto kot sinje nebo, kadar ni na njem nobenega oblaka! Recite, če morete dobiti kaj lepšega za svojo ženo? In še zlati križec, na njem Odraščnik, gojimov (krivovercev) — ne zamerite, hotel sem reči — kristjanov! Če imate količkaj radi svojo ženo, ji morate kupiti to prelepo okrasje. — Je že res«, misli si kmet; »tisto že, samo kje vzeti in ne krasti«. Mislil je namreč na potreben denar, ki je bil pri njem zelo redek. Toda hipoma se mu zjasni obraz.

»Koliko pa stane tista verižica?« vpraša hitro.

»Koliko stane? Počakajte! Stane sto kron. —«

»Kaj? Sto kron?« se zavzame kmet.

»Da, ta verižica stane sto kron, sto kron, če jo namreč kupite pri zlatarju, ali kako se že imenuje tisti, ki kupuje in prodaja take lepe stvari. Če pa kupite, očka, od mene, vam jo dam za petdeset kron. Da, za petdeset kron! Imam gotovo izgubo, pa naj bo, ker ste vi, ker vidim, da ste dober mož. Res, samo zato, ker ste vi in da bo kaj kupčije! Le petdeset, nič več kot petdeset kron«, nadaljuje Jud, videč začuden kmetov obraz. »Ali ni to ravno tako, kakor bi vam jo podaril?«

Kmet je bil kar presenečen, da ne rečem, ginjen tolike prijaznosti in požrtvovalnosti. Vendar taka svota je še tudi precejšen denar. Res je imel v omari osemdeset kron, toda tisto je moralo biti za davke in druge domače potrebe. Živine ni mogel prodati nobene, drugi dohodki so pa tako redki, da je že treba denar nekoliko obrniti v roki, predno se izda. Tu mu pride srečna misel, obličje se mu v doma zjasni; vesel pravi Judu:

»Veš kaj, narediva pogodbo! Jaz sem dober pevec; zapojem ti pesem, o kateri boš povedal, kakšna je. Če ti dopade, mi boš dal za plačilo verižico zastonj; če ti pa ne dopade, dobiš od mene

zanjo ne samo petdeset, ampak osemdeset kron, ki jih bom medtem naštel in položil na mizo. Toda to si pridržim, da lahko zapojem deset pesmi. Če ti od vseh desetih nobena ne dopade, dobiš ti, če ti pa katera dopade, dobim jaz».

Jud nekoliko pomisli, potem vesel udari v roko: »Pri moji Rebeki — Abraham jo vzemi v svoje naročje — velja, pogodba velja, samo da bo kaj kupčije!«

»Dobro«, pravi kmet ter gre po denar. Jud si zadovoljen vleče brado, da mu je zopet eden neumen, »gojimov« sedel na limanice. Kajti da bi kmetu rekel, da mu katera izmed pesmi dopade, tako neumen ne bo. Kmet se vrne in položi denar na mizo. Judu se ob tem pogledu veselja svetijo oči; menil je kmalu imeti lepe kronce v svojem žepu.

Kmet prične s polnim, čistim tenorjem: »Slovenec sem! Slovenec sem! Tako je mati djala itd.« — »No, ali ti dopade?« vpraša, ko izpoje do konca.

»Kaj še? Kaj takega naj mi dopade? Pojdi no!«

»Dobro, pa drugo!«, Zveličar gre iz groba, ob moč je smrt, trohnoba itd. Tedaj ga Jud niti ne pusti peti do konca. »E', é, pregrdo, pregrdo«, vpije že po prvi kitici.

»Ali ti morda ne dopade?« prasa nedolžno kmet. »No, pa ne! Eno drugo torej!« »Žid ostane žid, do tu še prav izid. — «

»Nekaj, nekaj!« vpije ali bolje rjove mož izvoljenega ljudstva že po prvih dveh vrsticah, se grabi z eno roko za glavo, z drugo pa seže po denarju. Toda kmet ga kresne s pestjo po prstih, da bolestno zavka in umakne roko. Kmet nadaljuje: »Ti, če ti to ne dopade, kar bom zdajle zapel, potem pa pazi.« Poje: »Le smuk, denarci, hitro smuk v moj žep. Sicer dobi vas judovski potep!« Pri teh besedah spravlja denarje v žep. Jud javka in stoka in mu izkuša braniti; toda kmetič se ne da motiti in ponavlja prejšnji vrstici. Z eno roko odpahne sitnega Juda, z drugo spušča kronce v žep. Jud dirja po sobi gori in doli, kmet pa mirno sede na stol ter se smeja židu, ki se dere, kakor bi ga kdo pekel na ražnju. Potem mu pravi: »Pojdi sem, Abrahamovič, smiliš se mi, dam ti denar. Pri tem seže v žep, položi zopet denar na mizo in poje:

»Odpri, otvori se, možnjiček. Imeti hoče Jud dobiček. — «

»To pa to! To so pa prave besede; kaj takega pa že slišim!« zavriskne Jud, pozabivši na storjeno pogodbo. — »Aha, to ti dopade!« V trenutku pobriše kmet znova denar v žep, pograbi verižico in jo tudi spravi. Še predno se Jud dobro zave, že vse izgine v žepe zvitega kmetiča. Zdaj se okanjeni Jud začne dreti na vse grlo; s čudovito hitrostjo mu

teko besede z jezika. Ko vidi, da z zmerjanjem in vpitjem ničesar ne opravi, izkuša z lepimi besedami preprostiti kmeta, naj mu plača verižico, ali jo vsaj da nazaj. Toda zastonj. Kmet ga smeje se poslušati. Končno Judu sapa poide in, da se ne zaduši, mora umolkneti.

»Vidiš«, pravi kmet obnemoglemu židu, »tako počneš, kakor bi bil znorel. Saj si vendar sam rekel, da ti pesmica dopade. Zato je dokazano, kakor bi bilo črno na belem, da si izgubil. Sploh pa ne bodi neumen in nikar ne misli, da jaz verjamem, da bi bili ti kameni pravi. Verižica te stane k večjemu petnajst kron. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Zapomni si ta pregovor, da se ti več kaj takega ne zgodi. Zdaj pa lepo pojdi, verižice ali denarja tako ne dobiš!«

Žid poskusi še enkrat s prošnjami, zagotavlja, joč, da je na verižici vse pravo, da njega stane šestdeset kron. Ko pa vidi, da je ves trud zastonj, se končno odpravi zabavljajoč dalje.

Od takrat baje oni kmetič še ni videl Juda v svoji hiši.

Politični razgled.

Deželni zbor krantski je torej zaključil svoja posvetovanja. Deželni glavar Detela je letos poslance zahvalil za delovanje samo v slovenskem jeziku, kar je prav, ker se drugod Nemci tudi nič na nas ne ozirajo. Naj omenimo še nekaj važnih stvari iz zadnjih sej. Odobren je bil račun deželnega zaklada. Vsi deželni dohodki so leta 1898. znašali 1.416.143 gld., stroški pa 1.463.541 gld. 93. kr. Dežela ima torej znaten primankljaj, a kljub temu dajo liberalci še vedno podpore nemškemu gledališču. Dovolilo se je razširiti deželno obransko vojašnico, ker se bo nastanil v Ljubljani cel polkovni štab. Notranjskim občinam, ki so trpele radi žleda, se bode dalo 8000 kron za nakup drevja. Prošnja učiteljskih društev, naj bi se ustano-vile na deželne stroške razne meščanske šole in naj bi se zboljšal učiteljem gmotni položaj, se je odklonila, ker dežela nima denarja. Že sedaj ima proračun normalno - šolskega zaklada za leto 1900 to-le sliko: Potrebuje se 935.866 kron, pri rokah pa je 48.196 K, torej manjka 887.670 kron. Dežela dá tretjino deželnih prihodkov za šolstvo. O zadevi kmetijske šole na Gorenjskem se je sklenilo, da mora deželni odbor izdelati natančni načrt za to šolo, ob enem nastaviti natančni proračun vseh stroškov, poiskati primerno kmečko posestvo, ki bi se na Gorenjskem vzelo v najem, od vlade izposlovati primeren prispevek za ustanovitev te šole in naprositi tudi ljubljanske hranilnice podpore. Pri tej točki je govoril posl. Ažman in priporočal, da se v blejski okolici dobi prostor za to šolo. Gledé preložitve ceste pri Litiji med Litijo in Šmartnim se je sklenilo zaslišati v stvari še cestni odbor. O vodovodu v Kranju se je storil zadnjič omenjeni sklep, o novomeškem vodovodu, da v po-

kritje stroškov 310.000 kron prispeva melioracijski zaklad z 48 %, deželni zaklad kranjski s 30 % in obč. novomeška z 22 %. Deželni proračun za leto 1900. je naslednji: Dežela bo potrebovala 3.044.339 kron, pokritja ima 299.813 kron, torej ji manjka 2.744.556 kron. Da se ta nedostatek pokrije, pobirala se bo 4 % priklada na užitnino od vina in mesa, kar bo neslo 290.485 kron, deželna naklada od žganja bo dala 840.000 kron, od piva 150.000 kron, 40 % priklade na direktne davke v znesku 1.294.361 kron. Država bo dala od osebne dohodnine 76.000 kron. Lepe svotice so to, a manjka še vedno 93.680 kron. Kako te kronce dobiti, bo že iztuhtal deželni odbor. Poslanec Pakiž je predlagal, naj se storé koraki, da dobé v Žlebiču postajo, kar je bilo sprejeto. Poslanec Schweiger je predlagal, naj se pazi, da se rabijo pri streljanju proti toči le taki topiči, ki imajo varstveno znamko. Sprejeto: Proti žganje pitju je govoril poslanec Ažman ter dokazoval, kako žalostni so nasledki žganjepitja. Predlagal je, naj deželni odbor izdela nov načrt zakona zoper pijančevanje sploh in žganjepitje posebej. To je tudi obveljalo. Ugodilo se je prošnji županstvu Draga za izločitev občine Draga iz sodnega okraja kočevskega in pridelitev k sodnemu okraju ribniškemu. Nemci so se zelo ustavljali. Kako so pri vladni predlogi o deželnem kulturnem svetu hoteli nemški in slovenski liberalci z nekaterimi spremembami zopet napraviti si kmeta za sužnja, poročamo na prvi strani. Sklenilo se je, da se zajca sme ob vsakem času pobijati v občinah z večjimi vinogradi. Zmagal pa ni predlog, naj se zajca sme pobijati povsod, ker je kmetu škodljiv. Nekaterim liberalnim poslancem se zajec bolj smili kot kmet.

Avdijenca pri sv. očetu.

O sprejemu pri sv. očetu v nedeljo 29. aprila sem vam kratko poročal že zadnjič. Danes naj vam povem natančneje. Še enkrat rečem: bilo je res velikansko. Napravilo je tak vtis tudi na ljudi, ki so kaj več študirali, da pravijo: »Ali morem videti kaj večjega, veličastnejega kakor sprejem pri papežu? Najrajši bi takoj odrinil domu, da mi prijetnega spomina ne raztrese kaj drugega.« Saj pa tudi noben posvetni vladar ne more napraviti takega sijaja kakor glavar katoliške cerkve! Oni romarji, ki so se peljali z ljubljanskim vlakom, so se zbrali že ob polsedmih v novo cerkev sv. Joahima, kjer so imeli skupno obhajilo. Od tam so šli v Vatikan, kjer so jim usmiljene sestre gostoljubno postregle z zajutrekom. Ob poldevetih je bilo treba oditi v Petrovo cerkev.

Ta stoji na severozahodnem koncu mesta onkraj Tibere in po imenitnosti, velikosti in krasoti ne prekaša samo drugih rimskih cerkev, ampak vse hiše božje na zemlji. Saj je papeževa stolna cerkev. Veličastno pročelje kinča mnogo orjaških stebrov in podob iz marmorja. Še bolj se človek čudi

ogromni kuplji, ki gleda iznad cerkvene strehe kakor okrogla gora. Široke stopnjice, poleg katerih stojita kipa sv. Petra in Pavla, drže v krasno lopo ali predcerkvišče, ki je večje kot katerašibodi cerkev pri nas. Nad vhodom je ličen balkon, kjer kronajo novozvoljene papeže in odkoder veliki četrtek in velikončno nedeljo delé papež blagoslov zbranim množicam. Iz lope vodi v cerkev pet velikih bronastih vrat, okinčanih z zalimi podobami. Zadnja vrata na desni so 'sveta vrata', sicer zazidana, le v svetem letu odprta za romarje. Ko stopiš v cerkev, te veličastnost in krasota kar omami; ne veš, kam bi prej pogledal, kam obrnil korake. Preiti mora nekaj trenutkov, da se pomiriš in zbereš svoje misli. Najprej opaziš sredi cerkve oltar, pod katerim je sloviti grob sv. Petra, prvaka apostolov, skale, ki je postavil nanjo Jezus svojo cerkev. Kar kristjan občuti na tem odličnem in svetem mestu, to se ne dá razložiti ali popisati. Biti bi moral res mrtve vere, ako bi mu ondi ne splavala duša na krilih goreče molitve v nebeške višine, imeti bi moral ledeno, kamenito srce, ako bi se mu ondi ne ogrelo in topilo najblažjih, najsvetejših čustev. Toda nazaj k stvari!

Bilo je vseh romarjev skupaj 15 tisoč, in sicer Belgijcev, Ogrov, Francozov, Nemcev, Slovencev in romarjev iz nemškega cesarstva. Za Slovence — 800 po številu — je bil določen prostor pod kupolo na levi konfesije, t. j. ob grobu sv. Petra. Enajst so jih premilostni knezoškot odbrali, da se v imenu vseh poklonijo sv. očetu in poljubijo relikvije na njihovih šolnih. Red pred cerkvijo so delali kraljevi laški vojaki, v cerkvi pa papeževi Švicarji. Trajalo je poltretjo uro, da so vsi romarji prišli na svoje prostore. Vsak romar je imel vstopnico, ki jo je moral večkrat pokazati. Po Slovence je prišel zato odločeni vatikanski uradnik ter je izjemoma dovolil, da jim je šel na čelu mešani pevski zbor. Ko so se uvrstili, so na njih stran prišli Nemci v zagrajen prostor. Vse priprave so bile dovršene okrog 11. ure, zbrani tudi že vsi.

Tedaj hipoma preneha ves šum, vse tiho. Kar se zasliši od kapele sv. Rešnjega Telesa, odkoder imajo prinesti sv. očeta, klic 'evviva', drugič močnejši, tretjič še močnejši in potem zagromi po vseh množicah v različnih jezikih pozdrav sv. očetu. Evviva, vivat, živio, eljen itd. so se spajali v eno mogočno bobnenje, ki je gromovito odmevalo iz ogromne kupole, od prostranih sten in silnega oboka. Prizor ta je nepopisen; to navdušenje med ljudstvi, ta pozdrav, ti klici radosti, veselja, navdušenja, pozdravljanja, to vse te mora pretresti. Sv. očeta gane tolika ljubezen narodov, prevzame navdušenje ljudstva: ljubeznivi, častitljivi starček Leon XIII. si briše solze.

Pa precej se ohrabri, vstane na sediji, z obema rokama pozdravlja ljudstva ter jih blagoslavlja. Počasi se pomika sprevod s sv. očetom ob desni strani bazilike, da naši romarji lahko opazujejo od leve častljivo osebo. Kaj so zbrani tisoči ljudi tedaj mislili in čutili, ne vemo, ali premnogim so prišle solze v oči. Trd gorenjski kmet je dejal: »Jokal že nisem deset let, a danes sem se moral solziti ginjenja.«

Sv. očeta v veličastnem sprevodu prinesó k oltarju konfesije. Spretnó nosilci postavijo sedijo na tla in sv. oče pokleknejo na pripravljen klečavnik pred oltarjem. Sikstinski pevci zapojó lavretanske litanije, potem stopijo sv. oče po stopnjicah k oltarju in z močnim ter lepim glasom podelé papežev blagoslov. Potem sedejo na pripravljen stol, da sprejmó poklanjanje navzočih narodov. Ko se jim je izročila udanostna izjava slovenskih delavcev, so vprašali: »Je li to zame?« ter jo sprejeli lastnoročno.

Med sprejemom je bilo drugim dovoljeno peti. Dunajčani so zapeli hvalnico, Belgijci svojo pesem, Slovenci pa papeževo himno. Kako krasno se je glasila! Takoj je vse potihnilo po cerkvi, celo sikstinski pevci so se obračali in gledali, odkod prihaja lepo petje. Nato pojó zopet drugi; ko nastane odmor, zapojó naši še Angelikovo 'Ti o Marija', in znova je vse gledalo in tiho poslušalo. Povsod se je povpraševalo: »Kateri narod pa poje sedaj?« Končno zapojó še dve kitici majeve, 'Že slavčki žvrgolijo'. Pol ure je trpelo poklanjanje. Za našimi, ki so jih predstavili knezoškof sami, ni prišel noben narod izmed zbranih k poklonu.

Sprejem končan. Sv. oče stopijo na svojo no silnico, zaoré glasni pozdravi. Sedaj so nesli papeža ob levi strani prav tik mimo naših, da so si jih ogledali prav natančno. Obklečeni so bili v bel talar, povrh rdeč baržunast plašč, obrobljen s hermelinom. Postave so srednje, suhi in sloki, lahko bi se reklo duh brez telesa. In vendar v tem slabotnem telesu biva tako mogočen duh. Res čudo božje dobrote in previdnosti! Njihov obraz ima duhovite, zelo izrazite poteze; visoko čelo, žive oči, koža bela ko vosek. In z obraza jim sije le ljubezen, molitev, zatajevanje. Ves njihov vtis je neizmerno prikupljiv. Imeli smo jih tedaj pred seboj, namestnika Kristusovega, duhovnega vladarja nad 200 milijoni kristjanov, svetega, preslavnega moža, ki ga neštevilni katoličani tako ljubijo in spoštujejo, neštevilni neverniki, odpadniki smrtno črtijo in sovražijo. Glejte, na videz tako slabi, brez vojakov in topov, oropani svojega posestva, jetnik v lastni hiši, in vendar sega njih moč in vpliv tako daleč, ljudje izmed vseh narodov poslušajo njih glas, jim skazujejo pokorščino, ne prisiljeno ampak radovoljno. Kdo bi dvomil, da tako oblast more dati je Bog? Da, to je sijaj, kakršnega ne more dati po-

svetna oblast, posvetna moč, je pač sijaj, ki temelji na izreku našega Gospoda: »Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev.«

In naši romarji pred njimi? Ali si morete misliti, kaj zmore 'živio' iz 800 grl? Papež so prej včasih sedeli na stolu, semtertja se dvignili, a ko so šli mimo njih, so ves čas stali ter blagoslavljali. In naši romarji so se solzili veselja in klicali 'živio'. Tega prizora, vem, ne pozabi nobeden slovenskih romarjev, naj učaka tudi sto let!

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Umeščen je bil te dni na župnijo Unec gospod Josip Regen, dosedaj župnik na Vojskem.

† Ivan Peterca. Dne 10. t. m. je umrl v Ljubljani gospod Ivan Peterca, trgovec in posestnik, član dobro znane krščanske in narodne rodovine. Pokojnik je bil med ustanovitelji »Vzajemno podpornega društva« ter vsa leta društvenega obstanka odbornik in poslovodja ter si je v tem pogledu s svojim marljivim, razumnim in požrtvovalnim delom pridobil nepozabnih zaslug za razvoj društva. Pokojnik je bil tudi mnogo let odbornik katoliškega političnega društva, več let njegov vesten in delaven blagajnik, ter je sploh vsikdar stal v prvih vrstah v borbah za katoliško-narodne idejale. V svojem obževanju je bil skromen in prijazen, zaradi tega v vseh krogih priljubljen; imel je dokaj prijateljev in spoštovalcev, ki iskreno žalujejo ob njegovi prežgodnji smrti. Zadnja leta se je popolno posvetil »Vzajemno-podpornemu društvu« ter se veselil, ko letno društvu poteče sedemletna doba ter se izvrši izplačevanje deležev za I. odsek. Ni sicer doživel tega veselja, v najkrepkejši moški dobi 47 let je moral umreti, a trdno smo prepričani, da za svoje plemenito delovanje pri Bogu uživa še lepše, večno plačilo. — Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Umrla je v nunskem samostanu v Škofji Loki 4. t. m. popoldne č. g. M. Terezija Jalen po dolgotrajnem bolehanju. Pokojnica rojena v Kranju, delovala je kot redovnica učiteljica nad 40 let na dekliški samostanski šoli. Naj v miru počiva!

Umrl je 29. aprila v Domžalah po daljši bolezni občespoštovani mož katoliškonarodne stranke gospod Andrej Maček, slavninarski tovarnar, načelnik domžalske posojilnice, tajnik požarne brambe in blagajnik ondotnega krščanskega delavskega podpornega društva. Bodi vsem prijateljem in znancem priporočen v molitev!

Prememba posesti. Tovar nar gosp. Karol Pollak je kupil tovarno usnjarja Janescha v Ljubljani.

Medveda ustrelili so v Bistrici nad Kamnikom. Dalj časa so ga že sledili, a naposled so mu le prišli do živega. Od kod se je priklatil semkaj, se ne ve.

Frantič na varnem? Franc Frantič iz Rateža, ki je na sumu, da je umoril svojo ženo, in pobegnil iz novomeškega preiskovalnega zapora, je pisal iz Hamburga, da se je ukrcal in se pelje proti Ameriki.

Deseti brat — kje je? — V Špitaliču v kamniškem okraju. Tam biva zakonski par Gregor Drolc, mlinar, in njegova žena Alojzija roj. Piskar iz M. t. nika, ki sta dobila deset sinov zaporedoma, pa nobene hčere. Prvi sin Alojzij je bil rojen 3. julija 1881, za njim Peter, potem France, Janez, Blaž, Martin, Anton, Jakob, Miha in deseti brat: Ignacij, rojen 29. julija 1897. Pojde li deseti brat po svetu, zdaj še ne moremo povedati, ker je premajhen. A kakor kaže, zna dobiti cesar deset vojakov, ker vsi deseteri bratje živé in so čvrsti, krepki fantje. Tudi oče in mati sta zdrava. Ali ni to zanimiv slučaj? Pa naj pové, če kdo vé še za katero tako družino!

Z Breznice. Od dne 28. aprila do dne 6. maja smo tudi pri nas obhajali sv. misijon. Vodili so ga častiti očetje frančiškani in sicer: gosp. p. Sigismund, gvardijan v Samoboru; gosp. p. Efrem s Trsata in gosp. p. Salezij iz Ljubljane. Upamo, da njih navdušeni govori in požrtvovalni trud ne bo zastonj. Bog jim plačaj! — V saboto dne 5. maja so pa prihiteli k nam Presvitli in so potem v nedeljo ob 10 uri blagoslovili zastavo dekliški Marijini družbi. Z nepopisljivo gorečnostjo so potem družbenice in vse druge vernike navduševali in spodbujevali k dobru, zlasti k čiščenju presvetega Jezusovega srca. Popoldan so pa Presvitli sami vodili veličastno procesijo s sv. R. Telesom. Naj nam mili Bog ohranjuje in vtrjuje predobrega kneza in škofa!

Drobne novice. Umrli je v Ljubljani Matevž Kert, major v pokoju; pokojnik je bil ljubeznivega značaja, narodnega prepričanja in je umrl tudi kot zvest sin katol. cerkve, previden s sv. zakramenti. Naj počiva v miru! — Umrli je v Ljubljani Ferdinand Mahr, posestnik daleč po svetu znane trgovske šole. — Zapovednikom ljubljanskega domobranskega bataljona je imenovan podpolkovnik g. Fran Lavrič. — Praznovanje prvega maja v Ljubljani je bil kilavo. Socijaldemokratičnega shoda v Šiški se je vdeležilo komaj 100 ljudi. Podoben sijaško tudi v Idriji in drugod. Vse kaže, da bo te neumnosti kmalu konec! — V postojnsko jamo napravila je dne 3. maja izlet ženska učiteljska pripravnica samostana usmiljenih sester v Zagrebu. Izleta se je vdeležilo 70 pripravnic s petimi učiteljicami. — Zgorel je 44letni

Simon Sušnik iz Nomenja. Šel je po noči v Podkorito k žični železnici, a ga je na potu vrgla božjast. Padel je na svetilko, katero je imel pri sebi, in tako se je možu unela obleka. Delavci so zapazili na cesti gorečega človeka, a pomoč je prišla prepozno. — Obesil se je v Predtrgu na Gorenjskem posestnik Franc Vovk po domače Rjavec, ker je zgubil neko gozdno pravdo za 3000 gld. To ga je tako potrló, da se mu je zmešalo. — Pogoreli so 29. m. m. popoldne hlevi črnelske graščine pri Dobu z vso krmo, konjsko opravo in perilom. Zgorelo je tudi šest telic in jeden osel. Konje in ostalo govedo so rešili. Škodo cenijo na 5460 K. Posestnik V. Pelikan je bil zavarovan za 4200 K. Zažgal je bržkone po neprevidnosti hlapec.

S Češnjice. Sprejmi, dragi »Domoljub«, kratko poročilce tudi iz našega kraja. Pri nas imamo ustanovljeno Marijino družbo za mladeniče in dekleta, ki vrlo deluje. Odkar se je ustanovila, se je marsikaj spremenilo in obrnilo na bolje. Dne 3. aprila pa sta šli obe družbi k Mariji Pomagaj na Brezje. Nepozabljivi nam ostanejo trenotki, ki smo jih preživeli pred oltarjem naše Kraljice. Na novo poživljeni smo se vrnili domov. Posebno čast zasluži srčnost štirih mladeničev, ki so s procesijo šli k vojaškemu naboru ne plašeč se zasramovanja! Kdor je pogumen spozna vavec sv. vere, je vedno tudi pogumen branitelj cesarja in domovine!

Štajersko.

Slomšekova slavnost na Ponikvi. Štajerski Slovenci se pripravljajo na velikansko slavnost v Slomškovem rojstnem kraju na Ponikvi. Slavnost bode dne 5. avgusta t. l. Takrat se bode na Ponikvi zbralo na tisoče slovenskega ljudstva iz vs. h stanov. Pozor tudi slovenska društva na Kranjskem na to veliko narodno slavnost! Dogovorite se že sedaj, da pohitite k proslavi in da tako Slovenci združimo moči, da dostojno počastimo stoletnico Slomškovskega rojstva!

Iz Ptujске okolice. Vabilo k slavnosti v spomin stoletnice rojstva Antona Martina Slomškega, katero priredi kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj na binkoštni pondeljek dne 4. junija popoldan po večernicah. Slavnostni govor so obljubili č. gospod dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru, in tudi pisatelj slavnostne Slomškovske knjige, katero bo letos izdala Družba sv. Mohorja. Predstavljala se bode igra, prepevale zlasti tudi narodne pesmi, katere so sami Slomšek zložili. Torej dragi rojaki in udje bralnega društva! povabljeni ste vsi stari in mladi; udeležite se mnogobrojno te slavnosti. Tako veličastne in sijajne slavnosti še ni bilo v Ptujski okolici.

Kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj.

Z Bojanskega. Dne 9. aprila smo imeli tu na Teharjih lep pogreb. Umrli je Perše na Pečevji, ki je bil delavec v cinkarni pri Celju. K pogrebu je prišlo z dvema uradnikoma vred precej delavcev iz cinkarne, ki so se res spodbudno vedli; molili so glasno rožni venec. Vse drugače pa je v Štorah. Kadar je tam kak pogreb, gredo v procesiji, kakor purani, kadar jih Hrvatje na prodaj ženejo; vse križem, moški, ženske in otroci — brez kakega reda; namesto molitve rožnega venca sami pogovori. In to ni lepo. Štorjani! Socijaldemokratska omika se vam malo »šika«. Bodite vredni nasledniki svojih dobrih krščanskih očetov!

Drobtinice.

Poroka avstrijskega prestolonaslednika. Vesti, da se je nadvojvoda Franc Ferdinand tajno poročil z grofico Chotek, niso bile resnične. Govori se, da je cesar dovolil nadvojvodi poročiti grofico in da je sedaj le vprašanje, kako stališče naj zavzame grofica v dvornih krogih.

Samomer. Sin znanega tovarnarja gospoda Julija Stareta v Mengšu je skočil v Kairi v Egiptu raz četrto nadstropje ter se ubil. Vzrok samomeru je neznan, bržčas je bil mož na umu bolan.

Z vilami pobila hčer je žena župana Chapeka, ker se je hčer hotela omožiti z nekim bogatinom. Županja ima nad 60.000 gld v hranilnici in je ponujala 10.000 gld. kavecije, da bi jo pustili v prostosti, kar se ji pa ni posrečilo.

Bursko-angleška vojska bo, kakor vse kaže, kmalu končana. V zadnjem času se je vojna sreča od Burov popolnoma obrnila. Angleži s svojo silno armado prodirajo neprestano naprej; Winburg in Kronstadt sta že v njihovi roki. Tako je skoro vsa oranjska država podvržena, a do transvaalske meje je samo še par kilometrov. Že sedaj je razvidno, da bo vse upiranje Burov zastoj, moralo se bo to vrlo junaško ljudstvo brezpogojno podvreči, ker tako zahteva krivična sila in lakomnost kramarskega Angleža.

Dva knezonadškofa na mrtvaškem odru. V Lvovu je smrt položila na mrtvaški oder dva knezonadškofa, poljskega nadškofa Moravskega in rusinskega metropolita Kajlovskega. Poljska in rusinska duhovščina sta združeni v žalosti. Moravski je zapustil vse svoje premoženje dobrodelnim zavodom ter cerkvi.

Starosta ameriških Slovence: je umrl v Minneapolis. Pokojnik je oče ondotnega slovenskega župnika g. Andreja Jager, rojen 1. 1828. na Krasu v

Goricah, okraj Postojna. Prišel je v Ameriko že 70 let star uživati pokoj po 40-letnem delovanju pri južni železnici. Sijajnega pogreba so se udeležili poleg Slovencev Francozi, Irci, Nemci, Švedi in Čehi.

Strašna prevara. Dojilka Roza Haljan v Budimpešti je te dni kupila srečko, in po žrebanju kupila listo vlečenih števil. V listi sta bili številki njene srečke označeni kot glavni dobitki s 25.000 kronami. Haljan je letela v loterijski urad, kjer so ji povedali, da se je v listo ukradla — tiskarska napaka pri številki glavnega dobitka. Haljan je na mestu zblaznela in je hotela poskočiti s svojim otrokom iz tretjega nadstropja na ulico.

Dvesto delavcev ponesrečenih. Iz New-Yorka se brzojavlja, da se je v Schofieldu primerila strašna nesreča v rudniku. Nad 200 delavcev je našlo smrt, ker so se užgali podzemeljski plini.

200 nadstropno palačo bodo zgradili v najživahnem delu New-Yorka, ako se vse priprave srečno dovrše. Poslopje bo trikrat tako visoko, kakor Eiffelov stolp v Parizu. Palača bo stala na prostoru 12.000 m², v njej bo poleg nebroj stanovanj 100.000 prodajalniških prostorov, stanovalo bo pa v njej gotovo nad 400.000 oseb. Imeli bodo v palači vse, karkoli se potrebuje v življenju, le norišnice ne bo v njej, ker jih je v New-Yorku že itak dovolj, da spravljajo vanje izumitelje tako „duhovitih“ načrtov.

Ropar pred goriškimi porotniki. Dne 7. t. m. je dobil pred goriškimi porotniki 9 let težke ječe 24-letni Peter Caoli iz Ponikev, ki je 22. dec. l. l. hotel izvršiti roparski umor na Marijanici Kenda, gostilničarki iz Idrije ob Bači, ter ji zadal z nožem 15 ran, mej njimi tri smrtnonevarne. Njeni dekli Mariji Trušnovi je ropar zadal 6 globokih ran.

Ženski občinski zastop. Iz Beattie v Ameriki se poroča: Lansko leto so se žene javno izrekle proti gostilnam in igralnicam ter postavile svoje kandidate za župana in občinske svetovalce. Vsi kandidati so bili ženskega spola. Mrs. Totten, kandidatinja za županjo, je zagotovila ljudem, da če bo ona izvoljena in tudi druge kandidatnje, bo mesto dobilo popolnoma novo lice. Olepšano bo vsesiransko, tako da bo človeku veselje bivati v njem. Vse te obljube so se tudi uresničile in danes je Beattie s svojimi 500 prebivalci najlepše mestice daleč na okoli. Letos so se pa možje vzdignili zoper žene na vsi črti ter postavili svoje kandidate, ker jih zelo jezi, da je ženska vlada pregnala iz mesta pivnice in igralnice.

Jezus Kristus pravi Bog. Spisal dr. Ivan Svetina. Ta knjižica je lansko leto izšla, pa se še dobiva v „Katoliški bukvarni“, pri I. Bonaču in pri pisatelju (Vodnikov trg št. 4) v Ljubljani. Da se lahko razširi tudi med preprostim

narodom, se ji je znižala cena od 40 kr. na 50 vinarjev. Gospodje dušni pastirji bodo pri naročevanju knjižice, ki naj bi se čitala zlasti v svetem letu, gotovo radi posredovali, posebno ako se jih več skupaj naroči. Dandanes je tudi preprostemu narodu zlasti tam, kjer ga begajo nasprotniki sv. vere, jako koristno čitanje lahko umljivih apologetičnih spisov in jasno spoznanje temeljnih resnic naše svete vere, izmed katerih je najvažnejša prav ta resnica, da je Jezus Kristus pravi Bog.

Oropani prestolonaslednik. Italijanskemu prestolonasledniku se je na poti v Berlin pripetilo nekaj neprijetnega. V Italiji je na nekem kolodvoru zaostal njegov voz s prtljago. Ko so telegrafično pozvali, naj voz pošljejo v Berlin, odgovorilo se je, da so laški tatovi iz ljubezni do prestolonaslednika oropali voz. Prestolonaslednik si je v Berlinu moral nakupiti nemškega perila.

Za smeh in kratek čas.

(Pri vojaki.) Gospodu stotniku, ki pregleduje vojake, je naznanjenih nekaj, ki imajo slabo namazana jermena. Nagovori jih takole: „Vojaki! Na zelenem lesu kompanije so se prikazale nekatere suhe veje. Jaz mislim, da bodo starega Adama slekle ter prihodnjič nastopile z bolj namazanim jermenjem!“

(Pred porotniki.) Državni pravdnik: „Da zatoženec res hodi na lov — zoperpostavno, — dokazuje najbolj to, da so v njegovem stanovanju našli mnogo smodnika.“ — Zagovornik: „Ravno to kaže, da je zatoženec nekriv! Če bi res hodil tolikrat na lov, bil bi gotovo smodnik porabil!“

(Beraška smola.) Berač pozvoni pri vratih in dolgo čaka, pa ga nazadnje zapodé. „Oh, pravi, kako mora človek dolgo čakati, da nič ne dobi!“

(Zlobno.) Vinski trgovec: „Vse vino mi je pokradeno, tatov pa le ne morem zaslediti!“ — Kupec: — Poizvedujte še v bolnišnici!

(Dobra misel.) A: „Naš doktor je imel nedavno izvrstno misel, ki mu je vrgla milijone!“ — B: „Kako je to mogoče?“ — A: „Prav lahko. Vzel je milijonarko!“

(Prošnja.) „Družinski oče osmerih glav prosi blagih ljudi podpore.“

Besedni uganki.

I.

Del leta zove kratka ti beseda,
Le črko spredaj, — kdor pa to zagleda,
Od groze in strahu pobegne,
Če stvar na svetu biti res utegne.

II.

Pridevnik (žen. spol.): jed vsaka mora biti taka,
Samostalni: škodljiva vrtu je ta spaka.

Demant.

Priobčil Fr.

a	soglasnik
a a a	ptica
a a a a a	zelen prostor
a a a a a a a	mora vladati
c c č d e g i i i	deklica
i i i j i j j k k k l	
l m o p p r r r r r	divjačina
r r r s s s s s	spoštovanja vredna oseba
t t t t v	bolezen
v v z	škoduje železu
ž	samoglasnik

Navzdol in počez brane besede, primerne za ta mesec.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Besedna uganka.

I.

Bog vas živi, rimski romarji!

(Velike črke v šesterekotu je bilo brati, kakor kažejo male črke).

II.

Dar sprejme rad.

III.

Osat — Taso.

Rebus.

Tudi velika pika (ni) telo.

* (Znamenje za ni je pomotoma izpadlo.)

Prav so jih rešili: Feliks Funtek in Viktor Čadež, dijaka v Ljubljani; Andrej Porenta v Virmažah; Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah, (ki je rešil tudi vse uganke v zadnji številki, a je bil pomotoma izpuščen); Kr. Turn, dijak v Gorici.

Loterijske srečke.

Dunaj, 12. maja:	11	90	56	66	10
Trst, 5. maja:	76	15	18	56	9
Gradec, 12. maja:	59	23	5	19	44
Ljubljana, 21. aprila:	40	77	18	84	73

Posestvo in hiša s hlevom in podom na Lokah v Tuhinjski dolini tik deželne ceste, priprava za vsako obrt ali kupčijo z zraven ležečim travnikom in njivami se proda. — Natančneje pri Josipu Klemenčič, trgovec v Kamniku.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 22. do dne 28. aprila.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	29	—
» » II. »	1	12	Koruzna » »	18	—
» » III. »	—	96	Ajdova » »	36	—
Telečje meso »	1	20	Fizol, liter	—	16
Prasičje » sveže »	1	40	Grah, » »	—	20
» » prek. »	1	40	Leča, » »	—	24
Kostrunovo meso »	—	80	Kaša, » »	—	22
Maslo » »	2	—	Ričet, » »	—	22
Surovo maslo »	1	90	Pšenica » 100 kg	18	80
Mast prasičja »	1	40	Rž » »	16	—
Slanina sveža »	1	36	Ječmen » »	15	—
» » prekajena »	1	44	Oves » »	12	40
Salo » »	1	20	Ajda » »	19	60
Jajce, jedno »	—	5	Proso, belo, »	20	—
Mleko, liter »	—	16	» navadno »	14	—
Smetana liter »	—	80	Koruzna » »	13	80
Med » » kg	1	30	Krompir » »	7	—
Krompir » »	—	7	Drva, trda, seženj	7	—
Piščanec » »	1	30	» mehka, »	5	—
Golob » »	—	40	Seno, 100 kg »	4	40
Raca » »	—	—	Slama, » »	—	—
Gos » »	—	—	Stelja, » »	—	—

Prilodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne
7. junija 1900 zvečer.

100 do 300 glđ.

na meso lahko pošteno zasluži sleherni ter
povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavne
depušene srečke in državna pisma. 7

Ponudbe na Ludovika Österreichher, Buda-
pest VIII, Deutschgasse 8. 433 10-2

Janex Kurnik, posestnik v Srednji vasi, žup-
nija Št. Jurij pri Kranju, proda iz proste volje ali
pa v najem 54 (2-2)

ново zidano hišo

pri državni cesti v Žapuzáh župnija Št. Vid nad
Ljubljano. Več po dogovoru s posestnikom te hiše.

Velekoristna knjižica:

„O jetiki, sušici ali dêri“

pisal zdravnik-specijalist

dr. Anton Pogačnik,

se dobiva pri **Janku Leban-u**, nadučitelju
na Trebelnem pri Mokronogu, po 56 h iztis
s poštnino vred. 434 1-1

Ova pridna, krepka dečka

stara od 14 do 16 let, katera bi se hotela
učiti **kovaškega obrta**, sprejme

424 3-1

Ivan Demšar

v Ljubljani na Marije Terezije ces.

Ravnokar je izšla izredno zanimiva
knjižica s podobami:

Burska vojska. Založil **A. TURK** v Ljubljani.
Dobiva se po vseh knji-
garnah. Cena 60 v. (30 kr.)

Pouk

64 2-1

v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in
praktičnem izdelovanju oblek
daje **FANI KOMAR**, oblast. konces. učni zavod
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 26.

Modni salon.

Sprejemajo se gospodične tudi na hrano in stanovanje.

Vožnjekarte
in
tovorni listi
v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

9

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiedenergürtel 20.

ali pa

17 25-17

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Naznani lo.

Dajem v najem **gostilno** in **vse posestvo**,
katero je pa le majhno, in drugo k gospodarstvu
spadajoče pohištvo. Gostilna je pri poti dobro obisko-
vana, posebno od voznikov. Več se zve pri meni
lastniku, naj bo ustmeno ali pismeno.

Janex Ribnikar, vas Snično pri Trziču,
pošta Retnje, Gorenjsko. 52 (3-2)

Na prodaj je 55 2-1

hiša

ob glavni cesti, pripravna za
kupčijo ali kovaško obrt. Cena
650 glđ.

Več se poizve pri

Anton Finžgar

v Naklem pri Kranju.

Na prodaj je 63 3-1

posestvo

ob deželni cesti: sveta za 40
mernikov posetve, 3 gojzdi, 3
vinogradi pa mlin s tremi
tečaji in stopami. Vse v dobrem
stanu. Proda se iz proste roke.
Več pov. posestnika **Marjše**
Johant, pošta Sv. Trojica pri
Mokronogu, Dolenjsko.

Fotograf A. VENGAR v Radovljici

naznanja, da je stvoril svoj atelijé v mestu za grajščino, ter se priporoča prečast. duhovščini, p. i. posestnikom in društvom po okolici k mnogobrojnemu posetu. **Najkrasnejše razglednice! Fotografije k razglednicam** in pot v dotični kraj zastonj. — Po večletni skušnji doma in na tujem, jamči za lepo delo in zmerne cene. (2-2)

(17-3)

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po 40 kr., 70 kr., in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se le 509 15-13

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sldro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisl 503 20-9

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 107 (20-9)

Cena steklenici 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Na prodaj je

62 2-1

posestvo

Kdor hoče poceni kupiti, naj se obrne k Jožefu Hočevarju na Pušče, 15 minut od kolodvora in od Velikih Lašč. Hiša zidana s 3 sobami, kuhinjo in vežo. Hlev za živino, dva svinjaka, in pod petom trije lepi vrti, lepo zaraščen listnik s hrastovim in javorjevim drevjem, 5 njiv in košenina. To vse je v lepi ravnini. Pogoji prav ugodni, za na leta plačevati. Ako želi kdo kaj manj kupiti, se tudi kosoma odproda.

3krat more vsaka srečka dobiti.

Žrebanje že v soboto.

Glavni dobitek 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron.

45 (2-2)

V gotovini z 20% odbitka.

„Invalidendank“ srečke
po 1 krono

I. žrebanje: 19. maja 1900.
II. žrebanje: 7. julija 1900
III. žrebanje: 10. novembra 1900.

priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

113 12

Kuverte s firmo,
vizitnice in trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna v Ljubljani.

• • • • • V Medenih ulicah zraven loterije. • • • • •

Pri Miklavžu!

V Medenih ulicah zraven loterije otvorila se je

— **nova trgovina** —

z manufakturnim (gvantnim) blagom

kjer se bode prodajalo po najnižjih in stalnih cenah, vsak kos ima s številkami zatnamovane cene, da se vsakdo lahko spozna, koliko da ena stvar velja, kakor pri **zadrukah** (konsumnih društvih). Prodajala se bode bela, rujava in pisana **kotenina**, **kambrik** in **volneno** za **obleke**, **cajgaste**, **piketaste**, **volnene** in **svilnate rute**, **predpasniki**, **nogavice**, **jagerske srajce**, **štof**, kakor **cajg** za moške itd.

Za mnogobrojni obisk se prosi, ter se bode vsakdo lahko prepričal o nizkih cenah, poštenu in prijazni postrežbi.

59 2-1

• • • • • V Medenih ulicah zraven loterije. • • • • •

Na najvišje povelje Njega c. in k. apost. Veličanstva

XXXIII. c. k. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tustranske države.

Ta **denarna loterija** — edina v Avstriji zakonito dopuščena — ima **16514 dobitkov v gotovem denarju** in skupnem znesku **410.200 kron**.

Glavni dobiček znaša:

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje je nepreklicljivo dne 7. junija 1900.

 Jedna srečka stane 4 krone.

Dobiti so srečke pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, po tabačnih trafikah, loterijah, pri davkarjih, poštah in brzojavnih pa železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrt loterije brezplačno. 43 (3-3)

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. k. vodstvo državne loterije
Oddelek za državno loterijo.

Posojilnica v Radovljici

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, kojega ista sam za vložnike plačuje.

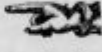
Dne 30. aprila t. l. znašajo hranilne

vloge	K 924.769-83
Dana posojila	789.304-88
Pri denarnih zavodih naloženo	155.286-83
Garancijski fond čez	60.000-

Hranilne knjižice tujih zavodov sprejemajo se kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. 57 8-1

Mizarski mojster Filip Lazar v **Jesenicah na Gorenjskem sprejme** takoj 14 do 16 letnega krepkega dečka kot 62 1-1

učenca.

 Za sv. birmo

60 2-1

priporoča se **suknena** in **manufakturna** trgovina

 v Ljubljani **R. MIKLAUC** Špitalske ulice št. 5.

Dobra postrežba, primerno nizke cene!

Lekarna Trnkóczy

v Ljubljani (Kranjsko)

na Mestnem trgu poleg mestne
hiše (rotovža)

priporoča nastopno našteta tekom mnogih let z najboljšim učinkom uporabljana in preizkušena Doktor pl. Trnkóczyjeva zdravilna sredstva:

Najcenejše se
dobivajo vsa
zdravilna
sredstva, ako se
naročajo
po pošti

ter se najtočneje
odpošiljajo tudi,
ako se samo
en kos zahteva

Pogled mestnega trga in Trnkóczyjeve lekarne v Ljubljani.

Varčnim gospodinjam, katere hočejo stediti sedaj tako dragi sladkor pri prirejanju živil, za dojenčke otroke, bolehalajoče na živcih, okrevalajoče, slabotne, trpeče na pomanjkanji kivi, bledične, za bolnike in vsakogar sploh, se priporoča mesto razburjajočega, brezmočnega ruskega čaja in kave Doktor pl. Trnkóczyjev kot prijetno okusno, krepujoče, zdravo in najcenejše redilno sredstvo. Zavoj (1/2 kg, vsebine) 20 kr., 14 zavojev samo gl. 250.

Kakao sladni čaj

Nadalje se priporočajo:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

Marija Celje. Varstvena
znamka.

Želodčne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr., dvanajst steklenic gl. 2 —

Krogljice,

odvajalne, želodec čistilne. — Škatljica 21 kr., šest škatljic gl. 105. — Pocukrane krogljice, škatljica 40 kr., tri škatljice gl. 100.

Prsni,

pljučni in kašljevi sok ali zeliščni sirup, prirejen iz lahko razkrajajočega apnenega železa, olajšuje kašelj, razkrajja sliz, oblažuje bolečine in kašelj, pospešuje tudi slast in tvorbi krvi. — Steklenica 56 kr., šest stekl. gl. 250

Protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) priporočljiv za bolečine v križu, rokah in nogah utešujoče in oživljuje vrbialno sredstvo posebno po dolgotrajni pešhoji in po težkem delu. —

Steklenica 50 kr., šest steklenic gl. 225.

Tinktura zoper

Kurja očesa,

preizkušeno sredstvo proti pekočim kurjim očesom, bradavicam trdi koži na nogah, trdim žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da se s priloženim čopičem bolno mesto namaže. — Steklenica 40 kr., šest steklenic gl. 175.

Varstv. znamka. Varstv. znamka.

Ker skrbé gg. p. n. ekonomí, poljedelci, živinorejci itd. najbolj, da si vzredé zdravo in krepko živino, zato opozarjame iste prav posebno na Doktor Trnkóczyjeva živino-redéca sredstva.

Živino

redilni prašek za notranjo porabo pri kravah, volih in konjih. Ako živina noče živati krme, v pridobitev in zboljšanje ml-ka se uporablja vže nad 50 let z najboljšim uspehom. — Zavoj z navodilom uporabe 50 kr. pet zavojev samo gl. 200.

Prasičji

hranilni in redilni prašek. Ohranjujoče, varu joče in dijetetično sredstvo za prasičje. Za notranjo uporabo; r vi

meso in pospešuje odebelelost. — Zavoj 25 kr., 5 zavojev samo gl. 100.

Varstv. znamka.

Varstv. znamka.

666 12-8